

Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (девети състав)

30 април 2025 година *

„Преюдициално запитване — Обща система на данъка върху добавената стойност (ДДС) — Директива 2006/112/ЕО — Член 273 — Мерки за осигуряване на правилното събиране на ДДС — Задължение за ДДС на данъчнозадължено лице — Национална правна уредба, която предвижда солидарна отговорност на бившия председател на управителния орган на данъчнозадълженото лице — Освобождаване от солидарната отговорност — Липса на вина — Молба за откриване на производство по несъстоятелност — Наличие само на един кредитор — Пропорционалност — Равно третиране — Право на собственост — Правна сигурност“

По дело C-278/24 [Genzyński]ⁱ

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС от Wojewódzki Sąd Administracyjny we Wrocławiu (Областен административен съд Вроцлав, Полша) с акт от 31 януари 2024 г., постъпил в Съда на 22 април 2024 г., в рамките на производство по дело

Р. К.

срещу

Dyrektor Izby Administracji Skarbowej we Wrocławiu,

СЪДЪТ (девети състав),

състоящ се от: N. Jääskinen, председател на състава, Ал. Арабаджиев и R. Frendo (докладчик), съдии,

генерален адвокат: M. Campos Sánchez-Bordona,

секретар: A. Calot Escobar,

предвид изложеното в писмената фаза на производството,

като има предвид становищата, представени:

– за Dyrektor Izby Administracji Skarbowej we Wrocławiu, от E. Chojnacki и B. Rogowska-Rajda,

* Език на производството: полски.

ⁱ Името на настоящото дело е измислено. То не съвпада с истинското име на никоя от страните в производството.

- за полското правителство, от В. Majczyna, в качеството на представител,
- за Европейската комисия, от М. Herold и В. Sasinowska, в качеството на представители,

предвид решението, взето след изслушване на генералния адвокат, делото да бъде разгледано без представяне на заключение,

постанови настоящото

Решение

- 1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на членове 193, 205 и 273 от Директива 2006/112/ЕО на Съвета от 28 ноември 2006 година относно общата система на данъка върху добавената стойност (ОВ L 347, 2006 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 9, том 3, стр. 7), изменена с Директива (ЕС) 2018/1695 на Съвета от 6 ноември 2018 г. (ОВ L 282, 2018 г., стр. 5, и поправка в ОВ L 329, 2018 г., стр. 53) (наричана по-нататък „Директивата за ДДС“), разглеждани във връзка с член 2 ДЕС, член 325 ДФЕС и членове 17, 20, 21, 41 и 47 от Хартата на основните права на Европейския съюз (наричана по-нататък „Хартата“), както и във връзка с принципите на пропорционалност, правна сигурност и защита на оправданите правни очаквания.
- 2 Запитването е отправено в рамките на спор между Р. К. и Dyrektor Izby Administracji Skarbowej we Wrocławiu (директор на Териториалната данъчна дирекция във Вроцлав, Полша) по въпроса за солидарната отговорност на Р. К. за задълженията за данък върху добавената стойност (ДДС) на дружеството, на което той е бил председател на управителния орган.

Правна уредба

Правото на Съюза

- 3 Член 193 от Директивата за ДДС предвижда:
„ДДС е платим от всяко данъчнозадължено лице, извършващо облагаеми доставки на стоки и услуги, освен когато е платим от друго лице в случаите, посочени в членове 194—199б и член 202“.
- 4 Член 205 от тази директива гласи:
„При ситуациите, посочени в членове от 193—200 и членове 202, 203 и 204, държавите членки могат да предвидят, че лице, различно от лицето — платец на ДДС, е солидарно отговорно за плащането на ДДС“.
- 5 Текстът на член 273, първа алинея от тази директива е следният:
„Държавите членки могат да наложат други задължения, които те считат за необходими за осигуряване правилното събиране на ДДС и предотвратяване избягването на данъчно облагане, при спазване на условието за равнопоставено третиране между вътрешни сделки и сделки, извършвани между държави членки от данъчнозадължени лица и при условие че

такива задължения не пораждат в търговията между държавите членки на формалности, свързани с преминаването на границите“.

Полското право

Данъчният процесуален кодекс

- 6 Член 107 от Ustawa — Ordynacja podatkowa (Закон — Данъчен процесуален кодекс) от 29 август 1997 г., в приложимата му за главното производство редакция (Dz. U., 2023 г., позиция 2383) (наричан по-нататък „Данъчният процесуален кодекс“), гласи:

„1. В случаите и в границите, предвидени в тази глава, за неплатените данъчни задължения на данъчнозадълженото лице отговарят солидарно с цялото си имущество определени трети лица.

[...]

2. Освен ако не е предвидено друго, третите лица отговарят и за:

[...]

2) лихвите за просрочие върху неплатените данъчни задължения;

[...]“.

- 7 Член 108, параграф 1 от Данъчния процесуален кодекс гласи:

„Данъчният орган се произнася с решение относно данъчната отговорност на третите лица“.

- 8 Съгласно член 116 от този кодекс:

„1. За неплатените данъчни задължения на дружествата с ограничена отговорност, дружествата с ограничена отговорност в процес на учредяване, дружествата с променлив капитал, дружествата с променлив капитал в процес на учредяване, акционерните дружества и акционерните дружества в процес на учредяване отговарят солидарно с цялото си имущество членовете на управителните им органи, ако принудителното изпълнение върху имуществото на дружеството приключи изцяло или частично безрезултатно и съответният член на управителния орган:

1) не докаже:

- а) че своевременно е подадена молба за откриване на производство по несъстоятелност или в това време е открито производство по стабилизация [...] или е утвърден предпазен конкордат в производство за предпазен конкордат [...]; или
- б) че не по негова вина не е подадена молба за откриване на производство по несъстоятелност;

2) не посочи имущество на дружеството, изпълнението върху което да може да осигури погасяване на значителна част от неплатените данъчни задължения на дружеството.

[...]

2. Отговорността на членовете на управителните органи обхваща неплатените данъчни задължения, станали изискуеми по време на изпълнението на функциите им, и неплатените данъчни задължения [...], възникнали по време на изпълнението на функциите им.

[...]

4. Параграфи 1—3 се прилагат и по отношение на бившите членове на управителните органи и бившите представители или съдружници в дружества в процес на учредяване.

[...]“.

Законът за несъстоятелността

- 9 Член 1 от Ustawa — Prawo upadłościowe (Закон за несъстоятелността) от 28 февруари 2003 г., в приложимата му за главното производство редакция (Dz. U., 2024 г., позиция 794) (наричан по-нататък „Законът за несъстоятелността“), предвижда:

„1. Този закон урежда:

- 1) правилата за колективно изпълнение на вземанията на кредиторите от неплатежоспособни длъжници, които са търговци;

[...]“.

- 10 Член 11 от този закон гласи:

„1. Длъжникът е неплатежоспособен, ако не е в състояние да изпълнява паричните си задължения.

1а. Предполага се, че длъжникът не е в състояние да изпълнява паричните си задължения, ако забавата в изпълнението на паричните му задължения надхвърля три месеца.

[...]“.

- 11 Член 20 от посочения закон гласи:

„1. Откриване на производство по несъстоятелност могат да поискат длъжникът и всеки от кредиторите му.

[...]“.

- 12 Текстът на член 21 от същия закон е следният:

„1. Длъжникът трябва в 30-дневен срок от датата на настъпване на основанията за това да поиска от съда откриване на производство по несъстоятелност.

[...]“.

Спорът в главното производство и преюдициалните въпроси

- 13 Р. К. е бил председател на управителния орган на дружеството E. sp. z o.o. от януари 2014 г. до септември 2017 г.
- 14 Дружеството има неплатени данъчни задължения, тъй като не внася дължимия ДДС за периода от май до август 2017 г.
- 15 Naczelnik Dolnośląskiego Urzędu Skarbowego we Wrocławiu (началник на Долносилезийската данъчна служба във Вроцлав, Полша) (наричан по-нататък „началникът на данъчната служба“) издава актове за публични вземания по отношение на дружеството E. и предприема действия за принудителното им изпълнение. След като констатира, че имуществото на дружеството не е достатъчно, за да покрие всички неплатени данъчни задължения, началникът на данъчната служба прекратява изпълнителното производство.
- 16 На основание член 107, параграф 1 и параграф 2, точка 2 и член 108, параграф 1 във връзка с член 116 от Данъчния процесуален кодекс началникът на данъчната служба образува производство за установяване на солидарната отговорност на Р. К. за неплатените данъчни задължения на дружеството E.
- 17 С решение от 15 юни 2022 г. началникът на данъчната служба приема, че Р. К. носи солидарна отговорност за неплатените данъчни задължения.
- 18 Р. К. обжалва по административен ред посоченото в предходната точка решение пред директора на Териториалната данъчна дирекция във Вроцлав, но той го потвърждава с решение от 18 октомври 2022 г.
- 19 Р. К. подава жалба по съдебен ред до Wojewódzki Sąd Administracyjny we Wrocławiu (Областен административен съд Вроцлав, Полша), който е запитващата юрисдикция.
- 20 В жалбата си Р. К. изтъква нарушение на член 11, член 20, параграф 1 и член 21, параграф 1 от Закона за несъстоятелността и на член 116, параграф 1, точка 1 от Данъчния процесуален кодекс.
- 21 Р. К. в частност твърди, първо, че през периода, през който е упражнявал функциите на председател на управителния орган на дружеството E., не е имало фактическо или правно основание за подаване на молба за откриване на производство по несъстоятелност за това дружество, каквато се изисква, за да може да се приложи член 116, параграф 1, точка 1 от Данъчния процесуален кодекс. Затова подаването на подобна молба щяло да е преждевременно и неоправдано. Полската данъчна администрация ангажирала отговорността му за данъчните задължения на дружеството E. само въз основа на обща презумпция, че щом данъчното задължение на дружеството е възникнало през упоменатия период, по принцип той отговаря за него. Обстоятелството, че данъчното задължение е възникнало към даден момент, само по себе си обаче не означавало, че към същия момент е настъпила и неплатежоспособността на длъжника.
- 22 Второ, Р. К. поддържа, че съгласно приложимите разпоредби на Закона за несъстоятелността, така както се тълкуват в националната съдебна практика и доктрина, производство по несъстоятелност може да се открие само ако съответният длъжник не

изпълнява задълженията си спрямо поне двама кредитори. Когато има само един кредитор, формално било възможно да се подаде молба за откриване на производство по несъстоятелност, но тя нямало да има правни последици.

- 23 Запитващата юрисдикция посочва, че в полската правна система въпросът за солидарната отговорност на третите лица, като членовете или бившите членове на управителния орган на дружеството, се урежда от член 116 от Данъчния процесуален кодекс.
- 24 Тази юрисдикция отбелязва, че членът или бившият член на управителния орган на дружеството отговаря солидарно за данъчните задължения на това дружество, когато данъчната администрация докаже, че са налице определени положителни предпоставки, от една страна, а от друга, съответният член или бивш член на управителния орган не докаже, че може да бъде освободен от отговорност.
- 25 По-конкретно, според посочената юрисдикция положителните предпоставки за реализирането на солидарната отговорност на членовете и бившите членове на управителния орган на дружеството (наричани по-нататък „положителните предпоставки“) са следните:
- съответното дружество да има данъчно задължение, установено с данъчен акт, който се явява преюдициален за реализирането на солидарната отговорност,
 - задължението да е възникнало през периода, през който съответният член или бивш член е упражнявал управителни функции в дружеството,
 - принудителното изпълнение срещу дружеството да е било безрезултатно.
- 26 Според запитващата юрисдикция членът или бившият член на управителния орган на дружеството може да се освободи от солидарната отговорност единствено ако са изпълнени следните предпоставки:
- той докаже, че своевременно е подал молба за откриване на производство по несъстоятелност или в това време е открито производство по стабилизация или е утвърден предпазен конкордат в производство за предпазен конкордат, или
 - докаже, че не по негова вина не е подадена молба за откриване на производство по несъстоятелност, или
 - посочи имущество на дружеството, принудителното изпълнение върху което ще осигури погасяване на значителна част от неплатените данъчни задължения на дружеството.
- 27 В това отношение тази юрисдикция уточнява, че думата „своевременно“ в член 116, параграф 1, точка 1, буква а) от Данъчния процесуален кодекс обозначава момента, в който при полагане на дължимата грижа управителят на дружеството е можел да знае, че дружеството е неплатежоспособно или трайно е спряло плащанията и че имуществото му е недостатъчно за покриване на задълженията.

- 28 Посочената юрисдикция по същество добавя, че за неподаването на молба за откриване на производство по несъстоятелност вината може да е съзнавана или несъзнавана. Тя уточнява, че не е налице вина, ако съответният член или бивш член на управителния орган на дружеството е положил цялата дължима грижа при воденето на делата му, но не е подал молбата по независещи от волята си причини.
- 29 Запитващата юрисдикция смята, че предвид характеристиките си полският режим на солидарната отговорност на членовете и бившите членове на управителния орган на дружеството с данъчни задължения е несъвместим с правото на Съюза.
- 30 В самото начало тази юрисдикция отбелязва, че според изводите, които налага в частност решение от 13 октомври 2022 г., Директор на Дирекция „Обжалване и данъчно-осигурителна практика“ (C-1/21, EU:C:2022:788), инструментът на солидарната отговорност на трети лица за данъчните задължения на дружеството несъмнено допринася за осигуряване на правилното събиране на ДДС по смисъла на член 273 от Директивата за ДДС, разглеждан в светлината на член 325, параграф 1 ДФЕС. Свободата на преценка обаче, която член 273 предоставя на държавите членки при избора на средствата за постигането на целите на този член, би трябвало да се упражнява при спазване на правото на Съюза, и в частност на общите принципи на това право, сред които е принципът на пропорционалност.
- 31 В това отношение според запитващата юрисдикция от посоченото съдебно решение следва, че член 273 от Директивата за ДДС и принципът на пропорционалност трябва да се тълкуват в смисъл, че допускат национална правна уредба, която предвижда инструмент на солидарна отговорност за задълженията на юридическите лица за ДДС, когато са налице определени обстоятелства. От същото решение обаче според нея следва, че не се допускат национални мерки, съгласно които отговорността за заплащането на ДДС възниква за друго, различно от данъчнозадълженото лице, без това друго лице да има възможност да докаже, че няма връзка с действията на данъчнозадълженото лице.
- 32 В настоящия случай, на първо място, запитващата юрисдикция смята, че инструментът по член 116 от Данъчния процесуален кодекс не изисква преценка на поведението на привлечения към солидарна отговорност член или бивш член на управителния орган на дружеството, за да се определи дали това поведение съставлява недобросъвестност или неполагане на дължимата грижа при воденето на делата на дружеството. Наличието на вина има значение само при едната от предпоставките за освобождаване от солидарна отговорност, а именно за случаите, когато не е подадена своевременно молба за откриване на производство по несъстоятелност.
- 33 Затова според тази юрисдикция, дори да докаже, че е положил дължимата грижа, съответният член или бивш член на управителния орган пак няма да се освободи от отговорност, ако не докаже, че за него са налице предпоставките за освобождаване от отговорност.
- 34 В този контекст запитващата юрисдикция се съмнява дали член 116 от Данъчния процесуален кодекс е съобразен с принципа на пропорционалност и с правото на собственост, закрепено в член 17 от Хартата и в член 1 от Допълнителен протокол № 1 към Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи, подписан в Париж на 20 март 1952 г.

- 35 Тя добавя, че съгласно практиката на Европейския съд по правата на човека, за да е съвместима с посочения член 1, намесата по отношение на правото на собственост трябва да осигурява „справедливо равновесие“ между изискванията на обществения интерес и императивите на защитата на основните права на индивида (ЕСПЧ, 5 януари 2000 г., *Beyeler* с/у Италия, CE:ECHR:2000:0105JUD003320296, § 107, и 6 юли 2014 г., *Ališić* и др. с/у Босна и Херцеговина, Хърватия, Сърбия, Словения и Бивша югославска република Македония, CE:ECHR:2014: 0716JUD006064208, § 108).
- 36 На второ място, запитващата юрисдикция излага полската административна и съдебна практика, съгласно която съответният член или бивш член на управителния орган на дружеството е длъжен да подаде молба за откриване на производство по несъстоятелност спрямо дружеството, за да може да се освободи от солидарната си отговорност. Съгласно членове 10 и 11 от Закона за несъстоятелността такава молба се подава, когато са налице предвидените в тези разпоредби условия за неплатежоспособност на длъжника, а именно когато длъжникът не е в състояние да изпълнява паричните си задължения, като това по презумпция е така, когато забавата в изпълнението на тези задължения надхвърля три месеца. Според националната юрисдикция обаче от длъжника се изисква само преценка дали е в състояние да плаща задълженията си, а единствено компетентният съд по несъстоятелността може да преценява условията за откриване на производството по несъстоятелност.
- 37 Затова тази юрисдикция подчертава, че съгласно полската административна и съдебна практика неплащането на задълженията, когато те са само към един кредитор, не освобождава члена или бившия член на управителния орган на дружеството от изискването за подаване на молба за откриване на производство по несъстоятелност. Тя обаче посочва, че когато има само един кредитор, молбата непременно ще бъде отхвърлена от компетентния съд по несъстоятелността и съответно няма да има никакъв полезен ефект.
- 38 По тези съображения запитващата юрисдикция смята, че предпоставката за освобождаване, която изисква да е подадена молба за откриване на производство по несъстоятелност, не е от полза за членове и бивши членове на управителния орган на дружества, чийто единствен кредитор е държавното съкровище. Това според нея води до нарушение на принципа на правна сигурност, следствие на който е защитата на оправданите правни очаквания, както и на принципите на добра администрация и зачитане на правовата държава. Съответният член или бивш член на управителния орган остава и лишен от право на ефективни правни средства за защита, тъй като всичките му доводи за невъзможност за ефективно подаване на молба ще бъдат оставени без внимание от полските съдилища.
- 39 На трето място, запитващата юрисдикция смята, че предпоставката за освобождаване от отговорност, свързана със задължението за подаване на молба за откриване на производство по несъстоятелност, повдига и въпроси от гледна точка на спазването на принципа на равенство пред закона по членове 20 и 21 от Хартата. В това отношение тя подчертава, че членът или бившият член на управителния орган на дружество, чийто единствен кредитор е държавното съкровище, няма ефективна възможност да подаде молба за откриване на производство по несъстоятелност, тъй като такава молба непременно ще бъде отхвърлена от компетентния съд по несъстоятелността просто заради липсата на множество кредитори. За сметка на това компетентният съд би разгледал по същество молбите за откриване на производство по несъстоятелност, подадени от член или бивш член на управителния орган на дружество, което има повече от един кредитор.

40 При тези условия Wojewódzki Sąd Administracyjny we Wrocławiu (Областен административен съд Вроцлав) решава да спре производството и да постави на Съда следните преюдициални въпроси:

- „1) Трябва ли разпоредбите на Директива[та] [за ДДС], включително членове 193, 205 и 273 от нея във връзка с член 325 [ДФЕС], и член 17 от [Хартата], както и принципът на пропорционалност да се тълкуват в смисъл, че не допускат национална правна уредба, която предвижда инструмент на солидарната отговорност на управителя на юридическото лице за задълженията на това юридическо лице за ДДС без предварителна проверка дали управителят е действал недобросъвестно, съответно дали поведението му може да бъде окачествено като виновно допусната грешка или небрежност?
- 2) Трябва ли разпоредбите на Директивата за ДДС, включително членове 193, 205 и 273 от нея във връзка с член 325 ДФЕС, принципът на правна сигурност, принципът на защита на оправданите правни очаквания, принципът на правото на добра администрация по член 41 от Хартата във връзка с член 2 [ДЕС] (правова държава; зачитане на правата на човека) и член 47 от Хартата (ефективни способи за обжалване и право на достъп до съд) да се тълкуват в смисъл, че не допускат национална практика, съгласно която, за да се освободи от солидарна отговорност за задълженията за ДДС на юридическо лице с един кредитор, управителят трябва да е подал молба за откриване на производство по несъстоятелност, което [...] е безпредметно от гледна точка на националната правна уредба и практика в областта на несъстоятелността, а в резултат се стига до нарушение на основното съдържание на правото на собственост (член 17 от Хартата)?
- 3) Трябва ли разпоредбите на членове 193, 205 и 273 от Директивата за ДДС във връзка с член 325 ДФЕС, както и принципът на равенство пред закона и принципът на недопускане на дискриминация (членове 20 и 21 от Хартата) да се тълкуват в смисъл, че не допускат национална правна уредба (посочената в първия въпрос), която въвежда разлика в третирането на управителите на юридическите лица, изразяваща се в това, че управителят на юридическо лице с повече от един кредитор може да се освободи от отговорност за задълженията на дружеството, като подаде молба за откриване на производство по несъстоятелност, докато управителят на юридическо лице само с един кредитор няма ефективна възможност да подаде такава молба, което на практика го лишава от възможността за освобождаване от солидарна отговорност за задълженията на юридическото лице за ДДС, както и от правото на ефективни способи за обжалване (член 47 от Хартата)?“.

По преюдициалните въпроси

Предварителни бележки

- 41 Съгласно постоянната съдебна практика, в рамките на въведеното с член 267 ДФЕС производство за сътрудничество между националните юрисдикции и Съда последният има задачата да даде на националния съд полезен отговор, който да му позволи да реши спора, с който е сезиран. С оглед на това при необходимост Съдът следва да преформулира въпросите, които са му поставени (решение от 26 октомври 2021 г., PL Holdings, C-109/20, EU:C:2021:875, т. 34 и цитираната съдебна практика).

- 42 Както следва от точка 40 от настоящото решение, преюдициалните въпроси се отнасят до тълкуването на членове 193, 205 и 273 от Директивата за ДДС, разглеждани във връзка с член 2 ДЕС, член 325 ДФЕС, членове 17, 20, 21, 41 и 47 от Хартата и принципите на пропорционалност, правна сигурност и защита на оправданите правни очаквания.
- 43 На първо място, що се отнася до Директивата за ДДС, следва да се припомни, от една страна, че членове 193—200 и 202—204 определят лицата — платци на ДДС, в съответствие с предмета на дял XI, глава 1, раздел 1 („Лица — платци на ДДС на данъчните органи“), от които са част тези разпоредби. Докато член 193 от посочената директива предвижда като основно правило, че ДДС е платим от всяко данъчнозадължено лице, извършващо облагаеми доставки на стоки или услуги, в текста на този член се уточнява, че този данък може или трябва да бъде платим от друго лице в случаите, посочени в членове 194—199б и 202 от същата директива (вж. в този смисъл решение от 13 октомври 2022 г., Директор на Дирекция „Обжалване и данъчно-осигурителна практика“, C-1/21, EU:C:2022:788, т. 48 и цитираната съдебна практика).
- 44 От друга страна, съгласно член 205 от Директивата за ДДС при ситуациите, посочени в членове 193—200 и 202—204 от нея, държавите членки могат да предвидят, че лице, различно от лицето — платец на ДДС, е солидарно отговорно за плащането на ДДС.
- 45 В този смисъл, видно от контекста, създаден от членове 193—205 от Директивата за ДДС, член 205 от тази директива е част от група разпоредби, които целят да се определи лицето — платец на ДДС, в зависимост от различните случаи (решение от 13 октомври 2022 г., Директор на Дирекция „Обжалване и данъчно-осигурителна практика“, C-1/21, EU:C:2022:788, т. 49 и цитираната съдебна практика).
- 46 Следователно член 205 от Директивата за ДДС по принцип разрешава на държавите членки да приемат — за целите на ефективното събиране на ДДС — мерки, съгласно които лице, различно от обичайния платец на този данък в съответствие с членове 193—200 и 202—204 от тази директива, е солидарно отговорно за плащането на посочения данък (решение от 13 октомври 2022 г., Директор на Дирекция „Обжалване и данъчно-осигурителна практика“, C-1/21, EU:C:2022:788, т. 50 и цитираната съдебна практика).
- 47 В настоящия случай от преюдициалното запитване не личи нито Р. К. да е данъчнозадължено лице за целите на ДДС или друг платец на данъка по смисъла на член 193 от Директивата, нито пък с инструмента на солидарната отговорност по член 116 от Данъчния процесуален кодекс да се цели да се посочи лице — платец на данъка за една определена или за няколко определени облагаеми сделки по смисъла на член 193 във връзка с член 205 от същата директива. Всъщност при прилагането на този инструмент членовете и бившите членове на управителния орган на дадено дружество могат при някои условия да се третираат като солидарно отговорни за всичките или за част от задълженията на дружеството за ДДС, без тези задължения да се отнасят до една определена или няколко определени облагаеми сделки.
- 48 Ето защо членове 193 и 205 от Директивата за ДДС не са приложими при обстоятелствата по спора в главното производство.
- 49 На второ място, що се отнася до принципите и основните права, които споменава запитващата юрисдикция, следва най-напред да се отбележи, че член 41 от Хартата — който закрепва правото на добра администрация — не е приложим в главното

производство, тъй като е адресиран не до държавите членки, а единствено до институциите, органите, службите и агенциите на Европейския съюз (решение от 17 юли 2014 г., YS и др., C-141/12 и C-372/12, EU:C:2014:2081, т. 67). Разбира се, прогласеното в тази разпоредба право на добра администрация е отражение на общ принцип на правото на Съюза (решение от 17 юли 2014 г., YS и др., C-141/12 и C-372/12, EU:C:2014:2081, т. 68). Преюдициалното запитване обаче не съдържа данни, които да дават основание на Съда да се произнесе по правото на добра администрация като общ принцип на правото на Съюза.

- 50 Що се отнася по-нататък до член 47 от Хартата, който се отнася до правото на ефективни правни средства за защита и на справедлив съдебен процес, запитващата юрисдикция смята, както личи от точка 38 от настоящото решение, че членът или бившият член на управителния орган на дружество, чийто единствен кредитор е държавното съкровище, е лишен от това право, тъй като няма да бъдат взети предвид всичките му доводи за невъзможност за ефективно подаване на молба за откриване на производство по несъстоятелност.
- 51 От акта за преюдициално запитване обаче личи, че в действителност това съображение се отнася до въпроса дали член 273 от Директивата за ДДС, разглеждан във връзка с член 325 ДФЕС, правото на собственост по член 17 от Хартата, принципа на равно третиране по членове 20 и 21 от нея и принципите на пропорционалност и правна сигурност, допуска инструмента по член 116 от Данъчния процесуален кодекс, след като той не освобождава такъв член или бивш член на управителен орган от задължението за подаване на молба за откриване на производство по несъстоятелност. Всъщност, ако се установи, че макар да не предвижда такова освобождаване, въпросният инструмент е в съответствие с посочените разпоредби и принципи, няма да е в противоречие с член 47 от Хартата да се оставят без внимание споменатите в предходната точка доводи. Обратно, ако се констатира, че посочените разпоредби и принципи не допускат разглеждания инструмент, той при всички случаи няма да е съвместим с правото на Съюза, без да е необходимо да се отчита член 47.
- 52 Накрая, макар че запитващата юрисдикция споменава и член 2 ДЕС, който посочва ценностите, на които се основава Съюзът, нищо в преюдициалното запитване не позволява да се приеме, че тя иска този член да се тълкува самостоятелно от споменатите във въпросите й основни права и принципи. Също така, видно от точка 38 от настоящото решение, запитващата юрисдикция посочва принципа на защита на оправданите правни очаквания само като следствие от принципа на правна сигурност.
- 53 На трето и последно място, трите въпроса на запитващата юрисдикция се явяват тясно свързани.
- 54 Ето защо следва да се приеме, че с въпросите си, които трябва да се разгледат заедно, запитващата юрисдикция иска по същество да установи дали член 273 от Директивата за ДДС, разглеждан във връзка с член 325 ДФЕС, правото на собственост и принципите на равно третиране, пропорционалност и правна сигурност, трябва да се тълкува в смисъл, че не допуска национален инструмент, който дава възможност за възникване на солидарна отговорност за членовете и бившите членове на управителния орган на дружеството за задълженията на това дружество за ДДС, когато този инструмент не изисква да се установи наличието на вина у съответния член или бивш член на управителния орган, от една страна, а от друга, като предпоставка за освобождаване от отговорност изисква този член или бивш член на управителния орган да е подал своевременно молба за откриване на

производство по несъстоятелност на дружеството, включително когато единственият кредитор на дружеството е държавното съкровище и поради това съгласно националната административна и съдебна практика тази молба подлежи на отхвърляне.

По същество

- 55 Съгласно член 273, първа алинея от Директивата за ДДС държавите членки могат да наложат други задължения наред с предвидените в тази директива, ако ги считат за необходими за осигуряване на правилното събиране на ДДС и предотвратяване на измамите (решения от 19 октомври 2017 г., *Paper Consult*, C-101/16, EU:C:2017:775, т. 49, и от 11 януари 2024 г., *Global Ink Trade*, C-537/22, EU:C:2024:6, т. 41).
- 56 По-нататък, член 325, параграф 1 ДФЕС задължава държавите членки да се борят с измамата и всяка друга незаконна дейност, която засяга финансовите интереси на Съюза, като приемат мерки, които имат възпиращо действие и са ефективни.
- 57 Както в частност следва от упоменатите по-горе разпоредби, държавите членки са длъжни да вземат всички подходящи законодателни и административни мерки за гарантиране на събирането на целия дължим на тяхната територия ДДС и за борба с измамите (решение от 13 октомври 2022 г., *Директор на Дирекция „Обжалване и данъчно-осигурителна практика“*, C-1/21, EU:C:2022:788, т. 60 и цитираната съдебна практика).
- 58 Инструмент на солидарната отговорност като въведения с член 116 от Данъчния процесуален кодекс способства за събирането на сумите на ДДС, които данъчнозадълженото юридическо лице не е внесло в императивните срокове, установени с разпоредбите на Директивата за ДДС. Следователно подобен инструмент допринася за осигуряване на правилното събиране на ДДС по смисъла на член 273 от Директивата в съответствие със задължението, установено в член 325, параграф 1 ДФЕС (в този смисъл вж. по аналогия решение от 13 октомври 2022 г., *Директор на Дирекция „Обжалване и данъчно-осигурителна практика“*, C-1/21, EU:C:2022:788, т. 61).
- 59 От тази съдебна практика следва, че извън ограниченията, които налагат, разпоредбите на член 273 от Директивата за ДДС не уточняват нито условията, нито задълженията, които държавите членки могат да предвидят. Следователно тези разпоредби предоставят на държавите членки свобода на преценка по отношение на способите, с които да постигат целите за събиране на целия ДДС и за борба с измамите. Държавите членки обаче са длъжни да упражняват компетентността си при спазване на правото на Съюза и на неговите общи принципи, а следователно и на принципа на пропорционалност (вж. в този смисъл решение от 13 октомври 2022 г., *Директор на Дирекция „Обжалване и данъчно-осигурителна практика“*, C-1/21, EU:C:2022:788, т. 69 и 72).
- 60 Така, макар да е оправдано приетите от държавите членки мерки да целят да защитят по възможно най-ефективния начин държавното съкровище, те не трябва да надхвърлят необходимото за тази цел (решение от 14 ноември 2024 г., *Herdijk*, C-613/23, EU:C:2024:961, т. 24 и цитираната съдебна практика).
- 61 В това отношение съгласно съдебната практика националните мерки, които установяват режим на обективна солидарна отговорност, надхвърлят необходимото за защитата на държавното съкровище. Следователно е в противоречие с принципа на пропорционалност отговорността за заплащането на ДДС да се възлага на лице, различно от платеща на този

данък, щом като то няма право да се освободи от тази отговорност, като докаже, че не е имало никаква връзка с действията на платеща. Всъщност би било явно несъразмерно посоченото лице при всички обстоятелства да носи отговорност за загубата на данъчни приходи, причинена от действията на трето данъчнозадължено лице, върху които то няма никакво влияние (решение от 14 ноември 2024 г., *Herdijk*, C-613/23, EU:C:2024:961, т. 25 и цитираната съдебна практика).

- 62 При това положение упражняването на правомощието на държавите членки да посочат солидарен длъжник, различен от лицето — платец на данъка, с цел да се осигури ефективното събиране на този данък, трябва да бъде обосновано от съществуващото фактическо и/или правно отношение между съответните две лица с оглед на принципите на правна сигурност и на пропорционалност (решение от 14 ноември 2024 г., *Herdijk*, C-613/23, EU:C:2024:961, т. 26 и цитираната съдебна практика).
- 63 Обстоятелствата, че лице, различно от платеща, е действало добросъвестно, полагайки грижата на добър търговец, че е взело всички разумни мерки в рамките на своите възможности и че неговото участие в злоупотреба или измама е изключено, представляват фактори, които следва да се вземат предвид при преценката дали това лице да бъде солидарно задължено да заплати дължимия ДДС (решение от 14 ноември 2024 г., *Herdijk*, C-613/23, EU:C:2024:961, т. 27 и цитираната съдебна практика).
- 64 В настоящия случай, както личи от точки 24—26 от настоящото решение, запитващата юрисдикция посочва, че член 116 от Данъчния процесуален кодекс предвижда в полското право инструмент, чрез който за данъчните задължения на дружеството може да се търси отговорност от членове и бивши членове на управителния му орган. За целта, от една страна, данъчната администрация трябва да докаже, че са изпълнени следните положителни предпоставки:
- съответното дружество да има данъчно задължение, установено с данъчен акт, който се явява преюдициален за реализирането на солидарната отговорност,
 - задължението да е възникнало през периода, през който съответният член или бивш член е упражнявал управителни функции,
 - принудителното изпълнение срещу дружеството да е било безрезултатно.
- 65 От друга страна, членът и бившият член на управителния орган на съответното дружество може да доказва, че за него са налице предпоставките за освобождаване от тази отговорност, а именно:
- че своевременно е подадена молба за откриване на производство по несъстоятелност или в това време е открито производство по стабилизация или е утвърден предпазен конкордат в производство за предпазен конкордат, или
 - че е доказал, че не по негова вина не е подадена молба за откриване на производство по несъстоятелност, или
 - че е посочил имущество на дружеството, изпълнението върху което ще може да осигури погасяване на значителна част от неплатените данъчни задължения на дружеството.

- 66 Следва да се припомни, че единствено запитващата юрисдикция е компетентна да установява и преценява фактите по спора в главното производство, както и да тълкува и прилага националното право. При все това Съдът, който трябва да предостави на тази юрисдикция полезен отговор в рамките на въведеното с член 267 ДФЕС производство за сътрудничество, е компетентен да ѝ даде насоки въз основа на преписката по главното производство и представените пред него писмени становища, така че тя да може да се произнесе (решение от 12 декември 2024 г., *Dranken Van Eetvelde*, C-331/23, EU:C:2024:1027, т. 27 и 28 и цитираната съдебна практика).
- 67 В това отношение, както личи от акта за преюдициално запитване, една от положителните предпоставки за ангажирането на солидарната отговорност на члена или бившия член на управителния орган на дружеството за данъчните задължения на това дружество е въпросното задължение да е възникнало през периода, през който съответният член или бивш член е упражнявал управителни функции в дружеството.
- 68 Оттук следва, че както сочи преписката, с която разполага Съдът, полското право по същество установява презумпцията, че членът на управителния орган на дружеството има — или би трябвало да има — както пряко знание за дейностите на дружеството, така и влияние върху тях.
- 69 Подобна презумпция обаче сама по себе си не изглежда в противоречие с принципа на пропорционалност. Всъщност не личи тя да води до възникване на обективна отговорност.
- 70 По този въпрос следва да се отбележи, че вината може да има различни форми, включително неполагане на старание или пък небрежност при контрола. В този смисъл изглежда възможно въз основа на факта на неплащането на данъчното задължение на дружеството да се заключи, че съответният член или бивш член на управителния орган на дружеството не е изпълнил задължението си за полагане на старание при управляването на делата на дружеството и последицата от това е неплащането на данъчното задължение. При тези обстоятелства солидарната отговорност на този член или бивш член на управителния орган изглежда резултат не от случайно събитие, което е изцяло извън неговия контрол, а от неговите действия или бездействия.
- 71 Абсолютно необходимо е обаче презумпции като тази в главното производство да са оборими, тоест за съответния член или бивш член на управителния орган да не е практически невъзможно или прекомерно трудно да обори тази презумпция, като докаже противното (вж. в този смисъл решение от 14 ноември 2024 г., *Herdijk*, C-613/23, EU:C:2024:961, т. 33 и 41; в този смисъл вж. по аналогия и решение от 12 декември 2024 г., *Dranken Van Eetvelde*, C-331/23, EU:C:2024:1027, т. 31).
- 72 В настоящия случай следва да се припомни, че членът или бившият член на управителния орган на съответното дружество може да обори презумпцията, спомената в точка 68 от настоящото решение. За целта той трябва в частност да докаже, че за него е налице някоя от предпоставките по член 116, параграф 1, точка 1 от Данъчния процесуален кодекс, при които е възможно да се освободи от солидарната отговорност, а именно:
- че своевременно е подадена молба за откриване на производство по несъстоятелност, или
 - че не по негова вина не е подадена такава молба.

- 73 Както следва от точка 27 от настоящото решение, според запитващата юрисдикция думата „своевременно“ в член 116, параграф 1, точка 1, буква а) от Данъчния процесуален кодекс обозначава момента, в който при полагане на дължимата грижа членът или бившият член на управителния орган на съответното дружество е можел да знае, че дружеството е неплатежоспособно или трайно е спряло плащанията и че имуществото му е недостатъчно за покриване на задълженията.
- 74 Следва обаче да се приеме, че възникването на задължение за ДДС към даден момент само по себе си не е основание за подаване на молба за откриване на производство по несъстоятелност дори ако общото финансово състояние на дружеството длъжник може да е влошено. В този смисъл би могло необходимостта от подаване на молба за откриване на производство по несъстоятелност да възникне по-късно, когато това финансово състояние се влоши повече. Освен това не е изключено междувременно да бъдат прекратени функциите на някого от членовете на управителния орган на дружеството. Подобни обстоятелства обаче не водят до необоримост на презумпцията, посочена в точка 68 от настоящото решение. Всъщност остава възможно лицето да докаже, че не по негова вина не е подадена своевременно молба за откриване на производство по несъстоятелност, именно защото финансовото състояние на съответното дружество не е налагало да се подаде такава молба, докато въпросното лице е изпълнявало функциите си.
- 75 В това отношение членът или бившият член на управителния орган на дружество, което има задължения за ДДС, трябва да разполага с възможност да изтъкне всяко обстоятелство, което би могло да доказва, че не по негова вина не е подадена своевременно молба за откриване на производство по несъстоятелност. Възможността да се докаже това, не трябва да е чисто теоретична в резултат на твърде широко тълкуване от страна на националните административни или съдебни органи на понятието за вменяване във вина (вж. в този смисъл решение от 14 ноември 2024 г., *Herdijk*, C-613/23, EU:C:2024:961, т. 36).
- 76 В разглеждания тук случай, както личи от точка 28 от настоящото решение, запитващата юрисдикция посочва, че вината може да е съзнавана или несъзнавана.
- 77 Тя обаче уточнява, че не е налице вина, ако членът или бившият член на управителния орган на съответното дружество докаже, че е положил дължимата грижа при воденето на делата му, но по независещи от волята си причини не е подал молба за откриване на производство по несъстоятелност.
- 78 Ето защо не личи освобождаването от отговорност по член 116, параграф 1, точка 1 от Данъчния процесуален кодекс да е чисто теоретично.
- 79 Оттук следва, че принципът на пропорционалност допуска инструмент като предвидения в тази разпоредба.
- 80 Колкото до принципа на равно третиране, също изтъкнат от запитващата юрисдикция, следва да се припомни, че този принцип, закрепен в членове 20 и 21 от Хартата, изисква да не се третират по различен начин сходни положения и да не се третират еднакво различни положения, освен ако това третиране не е обективно обосновано. Разликата в третирането е обоснована, когато се основава на обективен и разумен критерий, тоест когато е свързана с допустима от закона цел на съответната правна уредба и е съразмерна на целта на

съответното третиране (решение от 24 февруари 2022 г., Главна дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“, C-262/20, EU:C:2022:117, т. 58 и цитираната съдебна практика).

- 81 Ето защо следва да се определи дали това, че дружеството е длъжник само на един кредитор, може да доведе до неравно прилагане на предпоставката по член 116, параграф 1, точка 1 от Данъчния процесуален кодекс за освобождаване от отговорност на членовете и бившите членове на управителния орган на дружеството.
- 82 В това отношение запитващата юрисдикция пояснява, че членовете и бившите членове на управителния орган на дружество с повече от един кредитор имат възможност да се освободят от солидарната отговорност за задълженията на това дружество чрез подаването на молба за откриване на производство по несъстоятелност. Обратно, членовете и бившите членове на управителния орган на дружество, което има само един кредитор, нямат „ефективна“ възможност да подадат такава молба. Затова според посочената юрисдикция във втория случай членовете и бившите членове се намират в по-неблагоприятно положение, без това неравно третиране да е обосновано.
- 83 В този контекст тази юрисдикция подчертава, че съгласно полската административна и съдебна практика обстоятелството, че дружеството не плаща задълженията си към единствения кредитор, който има, не освобождава члена или бившия член на управителния орган на това дружество от изискването за подаване на молба за откриване на производство по несъстоятелност.
- 84 Следва обаче да се припомни, че като една от предпоставките за освобождаване на членовете и бившите членове на управителния орган на дружеството от солидарната им отговорност член 116, параграф 1, точка 1 от Данъчния процесуален кодекс предвижда да е подадена своевременно молба за откриване на производство по несъстоятелност на дружеството, без да въвежда разграничение според броя на кредиторите на съответното дружество.
- 85 Наистина запитващата юрисдикция отбелязва, че членовете и бившите членове на управителния орган на дружество, което има само един кредитор, нямат възможност да се освободят от солидарната отговорност с „ефективно“ подаване на такава молба, в частност защото тя би била отхвърлена от компетентния съд по несъстоятелността. От член 116, параграф 1, точка 1 от Данъчния процесуален кодекс обаче като че ли следва, че е достатъчно просто да е подадена молбата за откриване на производство по несъстоятелност, а не да има определен изход на производството по нея, за да се приеме, че членът или бившият член на управителния орган на съответното дружество е изпълнил задълженията си по тази разпоредба, независимо от броя на кредиторите на дружеството.
- 86 При тези условия не личи при прилагането на член 116, параграф 1, точка 1 от Данъчния процесуален кодекс да се стига до неравно третиране на:
- от една страна, членовете и бившите членове на управителния орган на дружествата, които имат само един кредитор, и
 - от друга страна, членовете и бившите членове на управителния орган на дружествата, които имат повече от един кредитор.

- 87 Освен това запитващата юрисдикция като че ли по същество смята, че когато единственият кредитор на дружеството е държавното съкровище, спазването на принципа на равно третиране налага да се приеме, че неподаването на молба за откриване на производство по несъстоятелност не е по вина на съответните членове или бивши членове на управителния орган на дружеството, доколкото молбата при всички положения би била отхвърлена.
- 88 Следва обаче да се отбележи, че ако се допусне подобно схващане, ще се стигне до неравно третиране на:
- от една страна, членовете и бившите членове на управителния орган на дружествата, които в случай на влошаване на финансовото им състояние, годно да доведе до неплатежоспособността им, се разплащат наравно и пропорционално с кредиторите, били те частни, или публични, и
 - от друга страна, членовете и бившите членове на управителния орган на дружествата, които в такава обстановка се разплащат с всички кредитори, освен с държавното съкровище.
- 89 Неизгодата ще произтича от обстоятелството, че в първия случай членовете или бившите членове ще трябва да доказват, че своевременно е подадена молба за откриване на производство по несъстоятелност или че не по тяхна вина не е подадена такава молба. Обратно, във втория случай обстоятелството, че държавното съкровище е единственият кредитор, ще е достатъчно, за да се освободят тези членове или бивши членове от солидарната си отговорност.
- 90 Създаването по пътя на съдебната практика на подобна предпоставка за освобождаване от отговорност би могло да стимулира членовете на управителния орган на дружеството при влошаване на финансовото му състояние до степен, при която има риск от неплатежоспособност, да се погрижат дружеството да остане само с един кредитор, а именно държавното съкровище. Това би могло да доведе до злоупотреби в ущърб на държавното съкровище, доколкото дружеството не би запазило достатъчно средства, за да заплати задълженията си за ДДС, а би използвало средствата си за други цели. Подобен резултат обаче би бил в явно противоречие с целта да се осигури правилното събиране на ДДС.
- 91 Следователно подобно неравно третиране не може да е обосновано.
- 92 Оттук следва, че принципът на равно третиране не би бил спазен, ако членовете и бившите членове на управителния орган на дружество, чийто единствен кредитор е държавното съкровище, се освобождават поради самия този факт от солидарната си отговорност за задълженията на дружеството за ДДС.
- 93 Що се отнася до принципа на правна сигурност, следва да се припомни, че съгласно постоянната съдебна практика този принцип изисква, от една страна, правните норми да бъдат ясни и точни, а от друга страна, прилагането им да е предвидимо за правните субекти, особено когато могат да имат неблагоприятни последици за физическите лица и предприятията. По-конкретно, посоченият принцип изисква правната уредба да позволява на заинтересованите лица да се запознаят с точния обхват на задълженията, които тя им налага, както и да могат да се запознаят по недвусмислен начин със своите права и

задължения и да действат съобразно с тях (решение от 15 април 2021 г., *Federazione nazionale delle imprese elettrotecniche ed elettroniche (Anie)* и др., C-798/18 и C-799/18, EU:C:2021:280, т. 41 и цитираната съдебна практика).

- 94 Инструментът, предвиден в член 116 от Данъчния процесуален кодекс обаче, се опира на определени положителни предпоставки, изброени в точка 64 от настоящото решение, и включва възможност за освобождаване от отговорност при предпоставките, посочени в точка 65 от настоящото решение.
- 95 Запитващата юрисдикция не твърди, че тези положителни предпоставки и възможността за освобождаване от отговорност са така формулирани, че членовете и бившите членове на управителния орган на дружеството с данъчни задължения не могат да предвидят при какви обстоятелства може да бъде ангажирана солидарната им отговорност.
- 96 Следователно се установява, че инструментът, предвиден в член 116 от Данъчния процесуален кодекс, е в съответствие с принципа на правна сигурност.
- 97 Що се отнася до правото на собственост, следва да се припомни, че съгласно член 17, параграф 1 от Хартата всеки има право да се ползва от собствеността на имуществото, което е придобил законно, да го ползва, да се разпорежда с него и да го завещава. Никой не може да бъде лишен от своята собственост, освен в обществена полза, в предвидените със закон случаи и условия и срещу справедливо и своевременно обезщетение за понесената загуба. Ползването на имуществото може да бъде уредено със закон до степен, необходима за общия интерес.
- 98 Съгласно съдебната практика това право не е абсолютно и упражняването му може да се ограничава, когато това е обосновано с цели на Съюза от общ интерес (решение от 10 септември 2024 г., *Neves 77 Solutions*, C-351/22, EU:C:2024:723, т. 85 и цитираната съдебна практика).
- 99 Съгласно член 52, параграф 1 от Хартата обаче всяко ограничаване на упражняването на правата и свободите, признати от Хартата, трябва да бъде предвидено в закон, да зачита основното съдържание на същите права и свободи и при спазване на принципа на пропорционалност да е необходимо и действително да отговаря на признати от Съюза цели от общ интерес или на необходимостта да се защитят правата и свободите на други хора.
- 100 Най-напред, от точка 96 от настоящото решение следва, че инструментът, предвиден в член 116 от Данъчния процесуален кодекс, е в съответствие с принципа на правна сигурност.
- 101 По-нататък, както беше посочено в точка 79 от настоящото решение, принципът на пропорционалност допуска такъв инструмент. Освен това следва да се добави, че посоченият инструмент позволява да се постигне „справедливо равновесие“ между изискванията на общия интерес на общността и императивите на защитата на основните права на индивида, както следва от практиката на Европейския съд по правата на човека, на която се позовава запитващата юрисдикция, както беше припомнено в точка 35 от настоящото решение.

102 Накрая, не личи инструментът по член 116 от Данъчния процесуален кодекс да накърнява основното съдържание на правото на собственост на членовете и бившите членове на управителния орган на дружествата със задължения за ДДС. Всъщност според третата положителна предпоставка, която характеризира този инструмент, личното имущество на членовете и бившите членове на управителния орган може да служи за погасяване на задължението само в границите на сумата, за която воденото преди това производство по принудително изпълнение спрямо съответното дружество е било безрезултатно.

103 По всички изложени съображения на поставените въпроси следва да се отговори, че член 273 от Директивата за ДДС, разглеждан във връзка с член 325 ДФЕС, правото на собственост и принципите на равно третиране, пропорционалност и правна сигурност, трябва да се тълкува в смисъл, че допуска национален инструмент, чрез който:

- членовете и бившите членове на управителния орган на дружеството, което има задължения за ДДС, отговарят солидарно с дружеството за неплатените данъчни задължения, възникнали по време на мандата им,
- отговорността им е ограничена до размера на неплатените данъчни задължения, за които принудителното изпълнение срещу дружеството е останало изцяло или частично безрезултатно,
- освобождаването на съответния член или бивш член на управителния орган от тази отговорност зависи в частност от това той да докаже, че своевременно е подадена молба за откриване на производство по несъстоятелност или че не по негова вина не е подадена молба,

при условие че за доказването на липсата на вина съответният член или бивш член на управителния орган може ефективно да изтъкне, че е положил цялата дължима грижа при воденето на делата на дружеството, с уточнението, че за тази цел не може той да се ограничава с твърдението, че към момента на установяването на трайната неплатежоспособност на дружеството единственият кредитор на това дружество е било държавното съкровище.

По съдебните разноски

104 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (девети състав) реши:

Член 273 от Директива 2006/112/ЕО на Съвета от 28 ноември 2006 година относно общата система на данъка върху добавената стойност, изменена с Директива (ЕС) 2018/1695 на Съвета от 6 ноември 2018 г., разглеждан във връзка с член 325 ДФЕС, правото на собственост и принципите на равно третиране, пропорционалност и правна сигурност,

трябва да се тълкува в смисъл, че

допуска национален инструмент, чрез който:

- членовете и бившите членове на управителния орган на дружеството, което има задължения за данък върху добавената стойност, отговарят солидарно с дружеството за неплатените данъчни задължения, възникнали по време на мандата им,**
- отговорността им е ограничена до размера на неплатените данъчни задължения, за които принудителното изпълнение срещу дружеството е останало изцяло или частично безрезултатно,**
- освобождаването на съответния член или бивш член на управителния орган от тази отговорност зависи в частност от това той да докаже, че своевременно е подадена молба за откриване на производство по несъстоятелност или че не по негова вина не е подадена молба,**

при условие че за доказването на липсата на вина съответният член или бивш член на управителния орган може ефективно да изтъкне, че е положил цялата дължима грижа при воденето на делата на дружеството, с уточнението, че за тази цел не може той да се ограничава с твърдението, че към момента на установяването на трайната неплатежоспособност на дружеството единственият кредитор на това дружество е било държавното съкровище.

Подписи